

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication
29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת מקץ - שבת "זאת חנוכה"
Shabbos Parshas Miketz - Shabbos Chanukah
ב' טבת תש"ס 11, 1999 December

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 4: 10 שקיעה/יום השבת - 4: 28
זמן קריאת שמע/מ"א - 8: 54 צאת הכוכבים/מוצש"ק - 5: 18
זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 30 לשיטת רבינו תם - 5: 40

מדעת עליון

ויקרא יוסף שם הבכור מנשה כי נשני אלקים...את כל בית אבי וגו' (מא-נא)
יוסף העיד על עצמו שבהיותו במצרים שכח "כל" בית אביו. ויש להבין,
מהו ענין שכחת תורת ומנהגי אביו, הרי בודאי חזר יוסף מה שלמד מאביו,
אפילו כשהיה טרוד במצרים?
וביאר הגמ' מרדכי קטץ זצ"ל בס' באר מחוקק, שלמרות שהשתדל
יוסף להחזיק מנהגי אביו בזכרונו, מ"מ אי אפשר שלאחר התרחקותו ממנו
ושהייתו באווירה חדשה - הזרה לרוחו של אביו - שלא יכהה אצלו אורו
ונוגהו של השפעת אביו. ואתו המעט שהיה נחסר לו, היה כה חביב ויקר
אצלו, עד שחסרונו היה כהרגשת שכחת ה"כל".
כן הוא במי שמעריך רוחניות ומבין יוקרו, שמרגיש העדרו כטרגדיה
נוראה. הרי מצטייר בדמיונו שהמעט אשר חסר לו הוא עיקר ועולם מלא, ומה
שכבר השיג למאומה נחשב.
ממילא יוסף הצדיק, בקראו בנו הבכור "מנשה", ציין לדורות החשבתו
וערכו הגדול לרוחניות. הרי הרגיש שחסרון במדה מה מרוחניותו, הוא כאילו
אבדת "כל" רכושו הרוחני.

בעיני חנוכה

כשעמדה מלכות יון הרשעה....להשכיחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך וכו'
לכאורה כוונתם של הרשעים היתה שבני לא יהיה להם שום שייכות לה'.

"וחושך" זו מלכות יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזירותיהן (ב"ר ב-ד)

A historian without any spiritual perception of Chazal would think that "darkness" is the least apt characterization of the Syrian-Greek domination. Greed, cruelty, oppression, impurity, yes - but *darkness*?

R' Moshe Chaim Luzzato ZT"L writes, a world without a creator, a calendar without holiness, a body without restraint - these were the goals of the Hellenist culture, a culture of grace and splendor covering over a corrosive emptiness. Greece could have placed its culture at the service of Israel, using it to help provide a glorious dwelling place for the *שכינה*. Instead, its splendor became darkness - a miscarriage of purpose.

Of all the periods described as exiles, only that of Greece took place while *Bnei Yisroel* was still in their land and the *Beis Hamikdosh* stood. Thus in a sense it was the most damaging kind of exile, for it happened when *Bnei Yisroel*'s potential for greatness was at its highest, when it could have illuminated the world, especially since the vaults of *תורה של Oral Torah*, had been opened wide. Over this splendor, Antiochus cast his impure pall. This was pure darkness!

הוא היה אומר

R' Nachman of Breslov ZT"L would say:

"One must rejoice in the performance of a Mitzvah until he desires nothing more than the opportunity to perform another Mitzvah."

R' Avraham Twerski Shlit"a would say:

"There is something so unique that it has never existed in the past and will never be here again: Today. Seize the day!"

The Lubavitcher Rebbe ZT"L would say:

"People become so used to the dark - that they think it is actually light. On Chanukah we see what true "light" really is."

MAZEL TOV TO MR. AND MRS. DOVID YANIV

נ"י ON THE BIRTH OF THEIR SON LEVI

יה"ר שתזכו לגדלו ולחנכו לתורה ולחופה ולמעשים טובים

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

his father saw that the promised hour had passed and his son had not yet returned, he became upset and convinced that the child had acted against his wishes and was no doubt playing cards with all the little emptyheads in town. When morning came, Yisroel returned home and lay down to sleep. His father, however, decided to administer discipline in the only way he knew - and he beat him soundly.

Recalling this incident, the Kozhnitzer Maggid commented that had he told his father at the time, that he had studied all throughout the night, he surely would have believed him, for his father knew that he never lied. But he thought it would be sinful to spare himself a beating by making use of the honor of Torah. Even at such a tender age, young Yisroel was careful to shy away from any honor shown to him and therefore, he had chosen to be beaten and bruised in silence, rather than to take credit in the name of the Torah.

TORAH GEMS

ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחו. ויהי מקץ שנתים ימים וכו' (מא-א)

The commentators point out, even though we can say in general that Yosef was one who totally trusted in *Hashem*, nevertheless, in this one instance he failed and instead, trusted in the wine steward. Rashi says that he earned two more years in prison for this slip up. Why then does the *Medrash* choose this episode to laud Yosef for his great level of trust in *Hashem*? Furthermore, why does it say that he "did not remember" Yosef, then go on redundantly to state that he "forgot" him?

The answer is said in the name of holy **Ba'al Shem Tov ZT"L**. Yosef requested Pharaoh's butler to remember him to Pharaoh. Perhaps he could repay the favor of Yosef's favorable dream interpretations, and arrange his release from prison. But no sooner had he asked the butler to remember him, than he regretted his sudden lapse of trust in *Hashem*. So he began to pray to *Hashem* that He should cause the butler to forget the request. And indeed he "did not remember" Yosef. He "forgot him"; just as Yosef had requested of *Hashem*. It wasn't until later "יהי מקץ שנתים" - *It was two years later and Pharaoh had a dream*, that *Hashem* was ready for Yosef to come out of prison!

א"כ, למה כתיב כאן "ולחעבירים" דמשמע ב' ענינים - שכחת התורה וגם העברה מחוקי השי"ת - ובאמת הם אחד, והל"ל "לחעבירים"? ותירץ הר"ר אליעזר פרידמאן שליט"א בס' שמחת יחזקאל הנה יש בבני"י שחושבים שגם בלא לימוד התורה אפשר להיות עובד ה', כי ע"י שמקיימים המצות עפ"י המסורה מאבותיהם, אפשר לקיים כל המצות. אבל ידוע שלאחר זמן גם קיום המצות בטל, כי אין מבינים מה שעושים, והחשק והרצון שהיה להם נאבד, ונשארים ריקם מן המצות.

אבל היונים רצו שמיד יעזבו את התורה והמצות בלא איחור זמן, לפיכך עשו גזירות רעות שתגרום עזיבת המצות בעת ההיא, כמו ביטול שבת ומילה וכדומה. ואף שלא ישכחו את התורה בזמן קצר ההוא, אמנם לא יעשו המצות ומטעם זה אמרו "להשכיחם תורתך ולחעבירים מחקי רצונך", היינו מיד, אבל אם היו רק אומרים "לחעבירים", היה במשמע שרצונם היה להשכיחם תורתך וממילא אח"כ לא יעשו המצות ע"י שכחת התורה, כי סיבת עזיבת המצות תהיה ע"י שכחת התורה.

מעשה אבות....סימן לבנים

והדליקו נרות בחצרות קדשך וכו'

When he was still quite a young child, the famed **Kozhnitzer Maggid, R' Yisroel of Kozhnitz ZT"L**, would remain in the *Beis Medrash* late at night, after all had left, to continue learning alone. When *Chanukah* came around, his father refused him permission to go to the *Beis Medrash* at night for fear lest he join the other boys in the pastime of card-playing, which is customary on *Chanukah* in various places. The child would have wanted to study instead at home, but his father was a poverty-stricken bookbinder and the house boasted neither candles nor books. Young Yisroel, therefore, promised his father that he would buy a candle of the size that cost no more than three copper coins, and would study in the *Beis Medrash* by its light until it went out. He would then come home at once, and his father could thus rest assured that he had not stayed on to play cards. The father agreed, and the boy went off to the *Beis Medrash* to study.

But the angels in Heaven found such pleasure in the young boy's studies that a miracle was performed for him, just like the miracle of *Chanukah*: the little candle burned on and on throughout the night. When